ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΣΧΟΛΗ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

ΑΘΗΝΑ 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ	2
ΑΡΘΡΟ 1: ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΜΣ	4
ΑΡΘΡΟ 2: ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΜΣ	5
ΑΡΘΡΟ 3: ΟΡΓΑΝΑ ΠΜΣ	6
ΑΡΘΡΟ 4: ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ	8
ΑΡΘΡΟ 5: ΦΟΙΤΗΣΗ	11
ΑΡΘΡΟ 6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	13
ΑΡΘΡΟ 7: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	29
ΑΡΘΡΟ 8: ΕΚΠΟΝΗΣΗ/ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	31
ΑΡΘΡΟ 9: ΚΟΣΤΟΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ	33
ΑΡΘΡΟ 10: ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ	35
ΑΡΘΡΟ 11: ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ	36
ΑΡΘΡΟ 12: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	37

ΑΠΟΦΑΣΗ

Τροποποίηση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του ΕΚΠΑ, με τίτλο «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in Cultural and Cinema Studies).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη :

1. τις διατάξεις του ν. 4485/17 «Οργάνωση και Λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 114), και ειδικότερα τα άρθρα 30 έως και 37, 45 και 85, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν
2. την αριθμ. 163204/Ζ1/29-9-2017 Εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
3. την αριθμ. 216772/Ζ1/8-12-2017 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 4334/12-12-2017, τ. Β΄) με τίτλο «Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών»
4. τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 19 και την παρ. 3α του άρθρου 42 του ν.4521 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις
5. τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 101 του ν. 4547/18 (ΦΕΚ Α΄102)
6. τις διατάξεις του ν.4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΦΕΚ Α΄195), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν
7. τις διατάξεις του ν.4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν
8. το π.δ. 85/31-5-2013 (ΦΕΚ Α΄124) «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών»
9. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 (ΦΕΚ 189, τ. Α΄, 02-08-2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
10. την υπ' αριθμ. 728/30-05-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε το ΠΜΣ «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in Cultural and Cinema Studies) του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΦΕΚ Β΄2762/2018)
11. την υπ' αριθμ. 1021/11-09-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in Cultural and Cinema Studies) του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΦΕΚ Β΄4584/2018)

12. την υπ’αριθμ. 224/22-05-2020 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in Cultural and Cinema Studies) του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΦΕΚ Β΄2155/2020)
13. Το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ (6η συνεδρίαση 12/4/2021)
14. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (συνεδρία…)
15. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού

αποφασίζει:

την τροποποίηση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του ΕΚΠΑ, με τίτλο «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές», από το ακαδημαϊκό έτος 2020-21, ως ακολούθως:

ΑΡΘΡΟ 1 - ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

1.1 Το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΜΜΕ) της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in Cultural and Cinema Studies).

Με τον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τις σπουδές και την απονομή τίτλου μεταπτυχιακού επιπέδου στο ανωτέρω ΠΜΣ.

1.2 Οι στόχοι των μεταπτυχιακών σπουδών είναι η προετοιμασία αποφοίτων υψηλού επιπέδου για απασχόληση σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή και σε θέσεις διεθνούς εκπροσώπησης της χώρας (ιδιαίτερα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και η προετοιμασία για μεταπτυχιακές σπουδές διδακτορικού επιπέδου ή/και για ερευνητικές δραστηριότητες στο πεδίο της επικοινωνίας σε ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

1.3 Το ΠΜΣ στις «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» συνδέεται άμεσα με το προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η δομή και το περιεχόμενο του προτεινόμενου ΠΜΣ προκύπτουν από την εμπειρία λειτουργίας του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, καθώς και τη λειτουργία του υφιστάμενου ΠΜΣ του Τμήματος, για την οργάνωσή του δε ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

α) οι τρέχουσες εξελίξεις στο συναφές επιστημονικό πεδίο, εξελίξεις οι οποίες οδηγούν σε διεπιστημονικού τύπου προσεγγίσεις των φαινομένων του πολιτισμικού γίγνεσθαι μέσα σε ένα ευρύτερο επικοινωνιακό πλαίσιο,

β) η συνάφεια του προγράμματος με τις εξελίξεις και τις ανάγκες στην παραγωγή, την ανάπτυξη και την αγορά εργασίας,

γ) η εκδήλωση ενδιαφέροντος από πτυχιούχους του Τμήματος και γενικώς νέους επιστήμονες και ερευνητές να εξειδικευθούν στο συγκεκριμένο πεδίο των πολιτισμικών σπουδών,

δ) η γενικότερη επίδραση του προγράμματος στην ελληνική κοινωνία μέσα από την προβολή και διάχυση των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων του.

ΑΡΘΡΟ 2 - ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

2.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Τα μαθήματα αρχίζουν έως το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου για το χειμερινό εξάμηνο και έως το πρώτο δεκαπενθήμερο Φεβρουαρίου για το εαρινό εξάμηνο και ολοκληρώνονται στις 31 Ιανουαρίου και 31 Μαΐου αντίστοιχα. Μετάθεση των ημερομηνιών αυτών γίνεται σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου και της Συνέλευσης του Τμήματος.

2.1.1 Η ανώτατη χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών δεν υπερβαίνει τα τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος.

2.1.2 Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει το δικαίωμα να ζητήσει άπαξ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, με αιτιολογημένη αίτησή του. Η χορήγηση της αναστολής αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η αναστολή δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας του ενός ακαδημαϊκού έτους**.** Η ελάχιστη δε διάρκεια αναστολής της ιδιότητάς του/της δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου. Ο χρόνος διακοπής της παρακολούθησης του ΠΜΣ του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται στη χρονική διάρκεια της φοίτησης.

2.2 Επανάληψη της παρακολούθησης σημαίνει υποχρεωτική παρακολούθηση όλων των διαλέξεων του μαθήματος, το οποίο ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει ολοκληρώσει με επιτυχία.

ΑΡΘΡΟ 3 - ΟΡΓΑΝΑ ΠΜΣ

3.1 **Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ:** απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Τα μέλη της ΣΕ δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή. Πρόεδρος της ΣΕ είναι ο Διευθυντής του ΠΜΣ, ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση μεταξύ των μελών της ΣΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και:

- Εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ.
- Ορίζει τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης διπλωματικών εργασιών, ο ορισμός της οποίας επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.
- Εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, παράτασης σπουδών, κ.ά., και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.
- Σε συνεργασία και υπό την τελική έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος, συντονίζει και εποπτεύει το Π.Μ.Σ., εισηγούμενη για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και λειτουργία του,
- Αποφασίζει, με εξουσιοδότηση της Συνέλευσης, ως προς την οικονομική διαχείριση και την έγκριση των δαπανών του Π.Μ.Σ. και πιστοποιεί τη σχέση των εκπαιδευτικών αναγκών του Π.Μ.Σ. με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες,
- Εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος για την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα του Προγράμματος,
- Οργανώνει και επιβλέπει τη διαδικασία επιλογής φοιτητών του Π.Μ.Σ.
- Αξιολογεί και επανεξετάζει τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., εισηγείται δε στη Συνέλευση του Τμήματος την ενδεχόμενη τροποποίηση του περιεχομένου του αντίστοιχου Προγράμματος,
- Σε άμεση συνεργασία με τον Διευθυντή, συμβάλλει στην ετήσια σύνταξη έκθεσης σχετικά με την πορεία του Προγράμματος, όπου περιλαμβάνεται η αξιολόγησή του ως προς το επιστημονικό περιεχόμενο, την οργάνωση, τη διοικητική στήριξη και τη διδασκαλία, χρησιμοποιώντας κάθε διαθέσιμο στοιχείο, συμπεριλαμβανόμενης και της αξιολόγησης των φοιτητών. Η έκθεση για την πορεία του Προγράμματος περιλαμβάνει και τον αντίστοιχο οικονομικό απολογισμό.

3.2 **Ο Διευθυντής του ΠΜΣ και ο Αναπληρωτής του:** Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Επιπλέον, είναι μέλος και Πρόεδρος της ΣΕ. Ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντή. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ.
- Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του ΠΜΣ.
- Ορίζει εκλογές για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης.
- Συγκροτεί ειδικές επιτροπές για τη μελέτη ή/και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων,
- Έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση.
- Είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.
- Κατά τη λήξη της θητείας του, καθώς και της ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του ΠΜΣ είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκπληρώνει τα καθήκοντα του Διευθυντή σε περίπτωση απουσίας του.

3.3 Κατά τα λοιπά οι αρμοδιότητες των οργάνων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 4 - ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

4.1 Κάθε ακαδημαϊκό έτος και εντός του εαρινού εξαμήνου, προκηρύσσεται ο προβλεπόμενος αριθμός θέσεων μεταπτυχιακών φοιτητών για το ΠΜΣ. Η προκήρυξη αναρτάται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου και του Τμήματος. Το χρονικό διάστημα υποβολής των αιτήσεων μετά των σχετικών δικαιολογητικών είναι διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός.

4.2 Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής (συμπεριλαμβανομένων των ισοτίμων με αυτά εκπαιδευτικών ιδρυμάτων) ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ειδικότερα υποψήφιοι που διαθέτουν πτυχίο Σχολών ή Τμημάτων Επικοινωνίας, Πολιτισμού, Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Φιλοσοφικών, Κοινωνικών, Νομικών Οικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, καθώς και των Επιστημών της Αγωγής. Μπορεί, επίσης, να γίνει δεκτός υποψήφιος από οποιοδήποτε Τμήμα ή Σχολή Ανώτατης Παιδείας ύστερα από σχετική εισήγηση της Σ.Ε. και αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης.

4.3 Γίνονται δεκτές αιτήσεις πτυχιούχων που ο βαθμός του πτυχίου (ή του πιστοποιητικού) είναι τουλάχιστον έξι (6) (με τα αναγκαία πιστοποιητικά ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ όταν πρόκειται για πτυχίο ξένου ΑΕΙ). Η Συνέλευση του Τμήματος με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της μπορεί να κάνει δεκτές αιτήσεις υποψηφίων, οι οποίοι δεν έχουν λάβει στο πτυχίο το βαθμό έξι (6), εφόσον αυτοί διαθέτουν (α) δεύτερο πτυχίο ή μεταπτυχιακό τίτλο ή (β) αξιόλογο συγγραφικό, ερευνητικό έργο ή αξιόλογη επαγγελματική εμπειρία σε τομείς συναφείς με αυτούς του ΠΜΣ, ή (γ) διαθέτουν συνδυασμό περισσοτέρων από τα πρόσθετα αυτά προσόντα. Οι πρόσθετες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης του υποψηφίου.

4.4 Ο ανώτατος ετήσιος αριθμός εισακτέων στο ΠΜΣ ορίζεται σε δεκαέξι (16). Εισάγονται επίσης ισοβαθμήσαντες στην τελευταία θέση – σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων – και ως ισοβαθμία θεωρείται η βαθμολογική διαφορά έως 0,5 του βαθμού κατάταξης με τον τελευταίο επιτυχόντα. Ο υπολογισμός των μορίων κατάταξης των υποψηφίων του ΠΜΣ γίνεται με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Παράμετρος	**Συμμετοχή στο βαθμό κατάταξης**
Βαθμός Πτυχίου	30%
Μεταπτυχιακά	5%
Ξένες Γλώσσες	5%
Εργασιακή Εμπειρία	10%
Δημοσιεύσεις	20 %
Προφορική εξέταση	30%

4.5 Στην αίτηση υποψηφιότητας ο υποψήφιος υποβάλλει αναλυτική έκθεση των λόγων του ενδιαφέροντος του για το ΠΜΣ. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν οι υποψήφιοι με την αίτησή τους είναι:

(1) βιογραφικό σημείωμα
(2) αντίγραφο πτυχίου
(3) αντίγραφο τυχόν άλλου τίτλου σπουδών
(4) αντίγραφο της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας που τυχόν έχουν εκπονήσει για την απόκτηση του υποβαλλομένου τίτλου σπουδών
(5) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας για τις σπουδές, για τις οποίες υποβάλλουν τίτλο σπουδών
(6) αντίγραφα άλλων εργασιών που έχουν τυχόν υποβάλει κατά τη διάρκεια των σπουδών, για τις οποίες υποβάλλουν τίτλο σπουδών, εφ' όσον αυτές έχουν βαθμολογηθεί
(7) αντίγραφα τυχόν ερευνητικών εργασιών που έχουν εκπονήσει, με σχετική βεβαίωση ή πιστοποιητικό για την αποδοχή της εργασίας
(8) πτυχία των γλωσσών Αγγλικής, Γαλλικής ή Γερμανικής, επιπέδου τουλάχιστον C1 (ή άλλα έγγραφα που πιστοποιούν τουλάχιστον ισοδύναμο επίπεδο γνώσης της γλώσσας, όπως ιδίως απολυτήριο ξενόγλωσσου σχολείου, πτυχίο του αντίστοιχου τμήματος φιλολογίας ελληνικού Α.Ε.Ι. ή πτυχίο αλλοδαπού Α.Ε.Ι.)
(9) πιστοποιητικό επάρκειας στην ελληνική γλώσσα, προκειμένου για αλλοδαπούς
(10) πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις για το τυχόν συγγραφικό έργο ή την επαγγελματική εμπειρία τους, ιδίως εφ' όσον υποβάλλουν αίτηση βάσει του άρθρου 4 παρ. 3 εδάφιο 2 του παρόντος
(11) δύο συστατικές επιστολές, εκτός από τους πτυχιούχους του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ

4.6 Η διαδικασία της επιλογής των υποψηφίων πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

(1) Στο πρώτο στάδιο οι υποψήφιοι αξιολογούνται με κριτήρια την επίδοση στις σπουδές τους, την επιστημονική πληρότητα και ωριμότητα, καθώς και τις προοπτικές της ακαδημαϊκής τους εξέλιξης, που προκύπτουν από τα ανωτέρω στοιχεία και τις γνώσεις ξένων γλωσσών που διαθέτουν, όπως τα προσόντα αυτά προκύπτουν από τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά. Με βάση τα κριτήρια αυτά καταρτίζεται πίνακας αξιολογικής κατάταξης των υποψηφίων κατά φθίνουσα σειρά.

2) Στο δεύτερο στάδιο, οι υποψήφιοι που προηγούνται στον ανωτέρω πίνακα καλούνται, σε αριθμό ίσο με το διπλάσιο του αριθμού των προκηρυσσομένων θέσεων, σε προσωπική συνέντευξη από μέλη της ΣΕ του Π.Μ.Σ, ή με τους διδάσκοντες που ορίζονται από αυτήν, βάσει της οποίας κρίνονται τα ενδιαφέροντα και η γενική ικανότητα των υποψηφίων να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ. Ειδικότερα, η απόδοση των υποψηφίων στην προφορική συνέντευξη αξιολογείται με κριτήριο (α) την αναλυτική σκέψη και την ικανότητα των υποψηφίων για προσέγγιση, με τρόπο επιστημονικά τεκμηριωμένο και

μεθοδολογικά συνεπή, θεμάτων συναφών με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και για ανάπτυξη σχετικής επιχειρηματολογίας, (β) τον βαθμό γνώσης εκ μέρους των υποψηφίων της σχετικής προβληματικής και της συναφούς βιβλιογραφίας και (γ) την εγγύτητα των επιστημονικών και επαγγελματικών ενδιαφερόντων των υποψηφίων προς το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο, μπορεί να ζητηθεί από τους υποψηφίους να γράψουν ένα κείμενο πάνω σε κάποιο ζήτημα σχετικό με τις Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές. Το κείμενο δεν θα προϋποθέτει γνώση ειδικής βιβλιογραφίας.

4.7 Η τελική κατάταξη των επιτυχόντων στο Π.Μ.Σ βασίζεται κατά 70% στην αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων βάσει των προσκομιζομένων δικαιολογητικών και κατά 30% στην αξιολόγησή τους μέσω της προσωπικής συνέντευξης**.**

4.8 Μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι στο Π.Μ.Σ., υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 34 παρ. 8 Ν. 4485/2017.

4.9 Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων ολοκληρώνεται με απόφαση και ανακοίνωση της Συνέλευσης Τμήματος έως το τέλος Σεπτεμβρίου, προκειμένου να ληφθεί υπόψη και η βαθμολογία της εξεταστικής του Ιουνίου, όπου απαιτείται.

ΑΡΘΡΟ 5 - ΦΟΙΤΗΣΗ

5.1 Για να ολοκληρωθεί η φοίτησή τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να έχουν εξετασθεί επιτυχώς στα έξι υποχρεωτικά μαθήματα. Για την ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών απαιτούνται 90 πιστωτικές μονάδες (ECTS) (κάθε μάθημα αποφέρει 10 πιστωτικές μονάδες και η διπλωματική εργασία αποφέρει 30 πιστωτικές μονάδες). Η διδασκαλία του κάθε μαθήματος είναι 3 ώρες την εβδομάδα χωρίς να συνυπολογίζονται τυχόν εργαστηριακές τους εφαρμογές.

5.2 Τα μαθήματα εξετάζονται γραπτά ή προφορικά στο τέλος κάθε εξαμήνου, βάσει αντίστοιχου προγράμματος που διαμορφώνει ο Διευθυντής σε συνεργασία με τη Σ.Ε., καθώς και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος, ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις με τις εξετάσεις προπτυχιακών μαθημάτων από τους διδάσκοντες. Στο βαθμό κάθε μαθήματος συνυπολογίζεται η αξιολόγηση επίδοσης κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (εργασίες ή άλλες εκπαιδευτικές διαδικασίες, κατά την κρίση του διδάσκοντος). Η βαρύτητα των εργασιών κ.λπ. στον τελικό βαθμό ανακοινώνεται από τον διδάσκοντα κατά την έναρξη του εξαμήνου.

5.3 Το τελευταίο (τρίτο) εξάμηνο είναι αφιερωμένο στη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Με το τέλος του μεταπτυχιακού προγράμματος, ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τις εξετάσεις σε όλα τα μαθήματα που διδάχθηκε. Εντός της ανώτατης διάρκειας σπουδών που προβλέπεται στον παρόντα Κανονισμό παρέχεται σε κάθε φοιτήτρια/φοιτητή η δυνατότητα να συμμετάσχει τρεις φορές στην εξέταση κάθε μαθήματος, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον Κανονισμό, δηλαδή της κανονικής εγγραφής στο αντίστοιχο ακαδημαϊκό εξάμηνο φοίτησης με καταβολή του τέλους φοίτησης και της υποχρεωτικής παρακολούθησης των παραδόσεων. Υπέρβαση αυτού του ορίου δεν επιτρέπεται. Η συμμετοχή σε εξέταση κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου που ακολουθεί τη λήξη του δεύτερου ακαδημαϊκού έτους φοίτησης αποκλείεται.

5.4 Για την ολοκλήρωση των σπουδών του ο μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να έχει παραδώσει και εξεταστεί σε διπλωματική εργασία που έχει εκπονήσει έκτασης είκοσι χιλιάδων (20.000) περίπου λέξεων, την οποία θα έχει υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Μέρος της διπλωματικής εργασίας, μπορεί να είναι και η παραγωγή καλλιτεχνικού έργου.

5.5 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να παρακολουθούν ανελλιπώς και υποχρεωτικά όλα τα μαθήματα του προγράμματος, σύμφωνα με τις οδηγίες που προβλέπονται στο πρόγραμμα σπουδών και να μετέχουν ενεργά στις συζητήσεις, παρουσιάσεις και λοιπές ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος. Η παρουσία τους ελέγχεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και η επίδοσή τους αξιολογείται διαρκώς από αυτόν/ην. Η υπέρβαση των τριών απουσιών σε κάθε μάθημα, σημαίνει αποκλεισμό από τις εξετάσεις του αντίστοιχου μαθήματος και

επανάληψή του. Εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής συγκεντρώνει περισσότερων των τριών (3) απουσιών θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα. Στην περίπτωση αυτή υπόκειται εκ νέου στην εξεταστική διαδικασία, οπότε αν και για δεύτερη φορά υπερβεί τις τρεις (3) απουσίες διαγράφεται από το πρόγραμμα.

5.6 Οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/νες να ενημερώνονται για όλες τις ανακοινώσεις που αναρτώνται στην ιστοσελίδα ανακοινώσεων μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος και στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Τα μαθήματα αρχίζουν σύμφωνα με την ώρα που αναγράφεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Σε έκτακτες περιπτώσεις αλλαγής, αναρτάται ξεχωριστή ανακοίνωση. Η χρήση των ιδρυματικών ηλεκτρονικών διευθύνσεων συνιστά έγκυρο τρόπο επικοινωνίας.

5.7 Στο τέλος κάθε εξαμήνου, οι φοιτητές απαντούν σε ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της ύλης, της μεθόδου διδασκαλίας και του διδάσκοντος κάθε μαθήματος. Το ερωτηματολόγιο εγκρίνεται από τη Συνέλευση, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. Τα συνθετικά συμπεράσματα των αξιολογήσεων συζητούνται στη Συνέλευση πριν από το τέλος του ακαδημαϊκού έτους, με βάση σχετική εισήγηση του Διευθυντή.

5.8 Όσον αφορά τη δυνατότητα παροχής υποτροφιών και εκπαιδευτικών δανείων σε μεταπτυχιακούς φοιτητές του παρόντος Προγράμματος, ισχύουν τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 54 Ν. 4009/2011 και 35 παρ. 4 Ν. 4485/2017.

ΑΡΘΡΟ 6 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το παρόν Π.Μ.Σ. είναι πλήρους φοίτησης. Με την έναρξη του ΠΜΣ δημοσιεύεται και αναρτάται διαδικτυακά ο Οδηγός Σπουδών του ΠΜΣ, ο οποίος επικαιροποιείται τακτικά και τροποποιείται, όταν υπάρξει ανάγκη. Ο Οδηγός Σπουδών περιλαμβάνει, ιδίως, το πρόγραμμα μαθημάτων, τα ονοματεπώνυμα των διδασκόντων, τα δικαιώματα των μεταπτυχιακών φοιτητών τις υποχρεώσεις τους, καθώς και πληροφορίες για τη λειτουργία των σπουδαστηρίων, των εργαστηρίων και της βιβλιοθήκης της Σχολής.

6.2 Οι γλώσσες διδασκαλίας είναι η ελληνική ή/και η αγγλική.

6.3. Επίσης, η ΣΕ μπορεί να προτείνει ένα ή και περισσότερα μαθήματα να προσφέρονται διαμέσου διδασκαλίας από απόσταση, εφόσον δεν υπερβαίνει το 35% της συνολικής διδασκαλίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

6.4 Η αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

6.5 Το ΠΜΣ απονέμει τον τίτλο σπουδών: Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) «Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» (M.Sc. in «Cultural and Cinema Studies»).

6.6 Η διδασκαλία του κάθε μαθήματος είναι 3 ώρες την εβδομάδα χωρίς να συνυπολογίζονται τυχόν εργαστηριακές εφαρμογές.

Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α΄ Εξάμηνο	
Μαθήματα	**ECTS**
Εισαγωγή στις Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές	10
Ο Κινηματογράφος της παρατήρησης	10
Επιλογή ενός μαθήματος από τα ακόλουθα: - Πόλη και Κινηματογράφος - Εικόνα, βλέμμα, φύλο στον Κινηματογράφο (το καθένα θα πλαισιώνεται από ένα Εργαστήριο, όπως περιγράφεται παρακάτω) Εναλλακτικά, μπορούν να ενεργοποιηθούν τα μαθήματα: - Ζητήματα αρχείου και Κινηματογραφοφιλίας - Ντοκιμαντέρ-οπτική ποίηση: ερμηνευτικές προσεγγίσεις.	10
Σύνολο	**30**
Β΄ Εξάμηνο	

Μαθήματα	**ECTS**
Αρχαία τραγωδία και σύγχρονο δράμα	10
Ζητήματα καλλιτεχνικής δημιουργίας	10
Ανάλυση λογοτεχνικού κειμένου Εναλλακτικά μπορούν να ενεργοποιηθούν τα μαθήματα: - Όψεις του δημόσιου και του ιδιωτικού βίου στον δυτικό πολιτισμό Ο Κινηματογράφος της Παρατήρησης ΙΙ - Κινηματογραφικές εκδοχές του νόμου και της επιθυμίας - Καλλιτεχνικές πρωτοπορίες - Δημιουργική γραφή	10
Σύνολο	**30**

Γ΄ Εξάμηνο	**ECTS**
Συγγραφή διπλωματικής εργασίας	30
Σύνολο	**30**

Περιγραφή μαθημάτων

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, το πρόγραμμα των μαθημάτων περιλαμβάνει ορισμένες εναλλακτικές προτάσεις. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα, το οποίο επιτρέπει ή μάλλον επιβάλλει διαφορετικές προσεγγίσεις. Ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των διδασκόντων και των συνεργατών τους, και σε συνάφεια με τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα, αλλά και ανάλογα με τις θεματικές ή χρονικές τομές οι οποίες θα επιλέγονται κάθε ακαδημαϊκό έτος, το πρόγραμμα μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής (με ένα περιθώριο διαφορετικών συνδυασμών, κατά τους οποίους θα είναι δυνατόν ορισμένα από τα μαθήματα να αποκτούν εργαστηριακό χαρακτήρα, και αντιστρόφως, καθώς επίσης τα μαθήματα επιλογής να μετατρέπονται σε υποχρεωτικά και αντιστρόφως. Οι υποψήφιοι/ες θα πρέπει να ανατρέχουν στην περιγραφή μαθημάτων η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ ώστε να πληροφορούνται ποια μαθήματα ενεργοποιούνται κάθε έτος.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1) Εισαγωγή στις Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές

Στο μάθημα αυτό δίνεται έμφαση στον διεπιστημονικό διάλογο και στη διατομή μεταξύ Κινηματογραφικών και Πολιτισμικών Σπουδών. Σκοπός του μαθήματος είναι εξοικείωση των διδασκομένων με τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις

της διττής φύσης του κινηματογράφου, ως τέχνης και ως πολιτιστικής βιομηχανίας. Ως εκ τούτου, το μάθημα αποτελεί εισαγωγή, από τη μια μεριά, στις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της τέχνης του κινηματογράφου - θεωρία του μοντάζ, οι ιστορικές πρωτοπορίες, ειδολογικές προσεγγίσεις, η φαινομενολογία του ρεαλισμού, η πολιτική του/της δημιουργού, εθνικές κινηματογραφίες, νεωτερικά κιν/φικά ρεύματα, ζητήματα της κινηματογραφικής γλώσσας και σημειολογία, θεωρία της οθόνης, ζητήματα αρχείου, ψηφιακού κινηματογράφου και νέας κινηματογραφοφιλίας, κ.ά. Από την άλλη μεριά, μια εισαγωγή στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις του κινηματογράφου, στο πλαίσιο της Πολιτισμικής Θεωρίας και των Πολιτισμικών Σπουδών - κριτική θεωρία της Σχολής της Φρανκφούρτης, δομισμός/μεταδομισμός και σημειωτική ανάλυση της κουλτούρας, αποδόμηση, ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις, φεμινιστικές θεωρίες, βρετανικές πολιτισμικές σπουδές, μετααποικιακές θεωρίες κ.ά.

Από τη δεκαετία του ΄60, σε μία σειρά από αγγλικά πανεπιστήμια και ειδικά στο κέντρο Σύγχρονων Πολιτισμικών Σπουδών του Μπέρμινγχαμ, τη δεκαετία του '70, συγκροτήθηκε το φυτώριο για τη συγκρότηση του αιρετικού γνωστικού πεδίου των Πολιτισμικών Σπουδών (Cultural Studies). Οι ιδρυτικές μορφές των βρετανικών πολιτισμικών σπουδών είναι ο R. Hoggart, ο οποίος εννοιολόγησε την κουλτούρα "ως το υφάδι της βιωμένης εμπειρίας", ο R. Williams με τη "δομή του αισθήματος" της κουλτούρας μιας συγκεκριμένης ιστορικά εποχής, ο E. P. Thompson και οι μελέτες του για την εργατική τάξη, ο D. Hebdige και το νόημα του στιλ στις υποκουλτούρες, και ο βεβαίως ο Stuart Hall με την έμφαση που έδωσε στην πολιτισμική ηγεμονία και στην πάλη για το νόημα, καθώς και στις αναπαραστάσεις της φυλής και του φύλου στα ΜΜΕ και στον κινηματογράφο. Έκτοτε, οι πολιτισμικές σπουδές επεκτάθηκαν και εδραιώθηκαν διεθνώς, περιλαμβάνοντας ενδεικτικά, από τη Γαλλία τη σημειολογική/μυθολογική προσέγγιση του R. Barthes και την έννοια του "πολιτισμικού πεδίου" του P. Bourdieu, μέχρι την Ινδία και την Gayatri Chakravorty Spivak, με τις σπουδές των υποτελών (subaltern studies) και με φεμινιστικές και μετα-αποικιακές θεωρήσεις.

Οι στόχοι των Πολιτισμικών Σπουδών μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Οι Πολιτισμικές Σπουδές εξετάζουν το αντικείμενό τους υπό το πρίσμα του πώς οι πολιτισμικές πρακτικές συνδέονται με τις σχέσεις εξουσίας. Στόχος τους είναι να εξετάσουν πώς οι σχέσεις εξουσίας επηρεάζουν και διαμορφώνουν τις πολιτισμικές πρακτικές.
- Οι Πολιτισμικές Σπουδές δεν εξετάζουν τον πολιτισμό ως μία ξεχωριστή οντότητα διαχωρισμένη από το κοινωνικό και πολιτικό της πλαίσιο. Ο στόχος τους είναι να ερμηνεύσουν τον πολιτισμό σε όλες τις σύνθετες μορφές και να αναλύσουν το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο στο οποίο αναδύθηκε.
- Ο πολιτισμός στις Πολιτισμικές Σπουδές εκτελεί δύο λειτουργίες: είναι συγχρόνως το αντικείμενο της μελέτης και ο τόπος της πολιτικής κριτικής και δράσης.
- Οι Πολιτισμικές Σπουδές στοχεύουν να εκθέσουν και να συμφιλιώσουν τον

διαχωρισμό της γνώσης και τον διαχωρισμό σε διαισθητική γνώση βασισμένη σε τοπικές κουλτούρες και αντικειμενικές μορφές γνώσης βασισμένες σε όρους με καθολική εμβέλεια. Θεωρούν ότι υπάρχει περιθώριο διαμόρφωσης κοινής ταυτότητας μεταξύ του μελετητή και του αντικειμένου της μελέτης του, μεταξύ του παρατηρητή και του παρατηρούμενου.

- Οι Πολιτισμικές Σπουδές ασπάζονται μία ηθική αποτίμηση στη μελέτη της σύγχρονης κοινωνίας και μία ριζοσπαστική θέση στα πολιτικά ζητήματα. Η παράδοση των Πολιτισμικών Σπουδών δεν στοχεύει σε μία μελέτη αποστασιοποιημένη, αλλά στον στόχο της κοινωνικής κατασκευής μέσω του κριτικού αναστοχασμού και της κριτικής πολιτικής δράσης.

Στο πλαίσιο των παραπάνω, οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διατομή των Πολιτισμικών και των Κινηματογραφικών Σπουδών είναι πολλές και προσαρμόζονται στη μελέτη πεδίου που επιλέγεται κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία: Giovanna Fossati (2009), *From Grain to Pixel: The archival life of film in transition*, Άμστερνταμ: Amsterdam Up Hill John, Gibson - Church Pamela, (επιμ.) (2009), *Εισαγωγή στις Κινηματογραφικές Σπουδές. Κριτικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Πατάκης. Κομνηνού, Μαρία (2001), *Από την Αγορά στο Θέαμα: Μελέτη για τη Συγκρότηση της Δημόσιας Σφαίρας και του Κινηματογράφου στη Σύγχρονη Ελλάδα, 1950-2000,* Αθήνα: Παπαζήσης. Κομνηνού, Μαρία, Λυριντζής, Χρήστος (επιμ.) (1998), *Κοινωνία, Εξουσία και ΜΜΕ,* Αθήνα: Παπαζήσης. Κομνηνού Μαρία, Ρήγου Μυρτώ, (επιμ.) (2014), *Πολιτικές της Εικόνας. Μεταξύ Εικονολατρίας και Εικονομαχίας*, Αθήνα: Παπαζήσης. Μπαρτ Ρολάν (2007), *Μυθολογίες-Μάθημα,* Αθήνα: Κέδρος. Laura Mulvey(xx),*Οπτικές και άλλες απολαύσεις,* Αθήνα: Παπαζήσης Stam Robert (2006), *Εισαγωγή στη θεωρία του κινηματογράφου*, Αθήνα: Πατάκης. Stam Robert, Burgoyne Robert, Flitterman-Lewis Sandy (2010), *Νέες προσεγγίσεις στη σημειωτική του κινηματογράφου*, Αθήνα: Μεταίχμιο. Storey John (2015), *Πολιτισμική Θεωρία και Λαϊκή Κουλτούρα*, Αθήνα: Πλέθρον

2) Ο Κινηματογράφος της παρατήρησης Ι

Το μάθημα θα προσφέρει μια πρακτική εισαγωγή στον Κινηματογράφο της Παρατήρησης. Ο τρόπος αυτός του ντοκιμαντέρ εμπνέεται, μεταξύ άλλων, από τις φιλμικές ευαισθησίες του Robert Flaherty και του Jean Rouch, του Ιταλικού Νεορεαλισμού, του Free Cinema, του Direct Cinema και του Cinema Verité, της Nouvelle Vague και των πειραμάτων του Observational εθνογραφικού κινηματογράφου του 1970. Με επίκεντρο τον άνθρωπο, με οδηγό την ενσυναίσθηση, με φτωχά κινηματογραφικά μέσα, με μεγάλης διάρκειας γυρίσματα, με λιτό και χαμηλόφωνο μοντάζ, οι δημιουργοί του είδους φτιάχνουν χειροποίητες ταινίας οι οποίες προσπαθούν να αποκαλύψουν φιλμικά την ποίηση μέσα στο καθημερινό και το ανθρώπινο. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, μέσα από τεχνικές παραδόσεις, εβδομαδιαίες ασκήσεις και τη δημιουργία μικρών ατομικών ντοκιμαντέρ, θα εστιάσουμε στον τρόπο αυτόν πρακτικά. Θα μελετήσουμε

αναλυτικά τη μεθοδολογία και τη στόχευσή του. Θα εξετάσουμε τεχνικές και μεθόδους για την έρευνα, την προσέγγιση, το γύρισμα, την κινηματογράφηση, την αφήγηση και το μοντάζ. Παράλληλα, θα αναφερθούμε εξειδικευμένα στα τεχνικά της κινούμενης εικόνας και του ήχου, στη χρήση της κάμερας και στη λειτουργία των προγραμμάτων μοντάζ. Τα μαθήματα θα διανθίζονται με προβολές αποσπασμάτων ταινιών, συνεντεύξεων δημιουργών και μικρές ιστορικές αναφορές.

3) Πόλη και Κινηματογράφος

Η συσχέτιση Πόλης και Κινηματογράφου είναι ένα δι-επιστημονικό πεδίο που δανείζεται εργαλεία τόσο από τις πολιτισμικές όσο και από τις κινηματογραφικές σπουδές και υπό αυτό το πρίσμα, διερευνά, μεταξύ άλλων, ζητήματα πολιτισμικής κριτικής, αναπαραστάσεων, κοινωνικών μετασχηματισμών και πολιτιστικής επικοινωνίας. Το συγκεκριμένο μάθημα ασχολείται με τον ρόλο που έχει διαδραματίσει η πόλη σε βασικά κείμενα της πολιτισμικής κριτικής (Benjamin, Kracauer, Simmel) και στη συγκρότηση, μέσων αυτών, της «νοηματικής συστοιχίας» «πόλη, κινηματογράφος, νεωτερικότητα» και αργότερα της συσχέτισής τους με τη μετανεωτερικότητα (Friedberg, Jameson, Harvey)· ασχολείται επίσης με τις αναπαραστάσεις πόλεων (της αρχιτεκτονικής τους και των αστικών τρόπων ζωής) και τις ερμηνευτικές τους διαστάσεις, αναδεικνύοντας τον κινηματογράφο ως ιστορικό τεκμήριο και θέτοντας ζητήματα κέντρου και περιφέρειας, αποκλεισμών, φυλετικών και εθνοτικών μειονοτήτων· τέλος, ασχολείται με τον κινηματογράφο ως βιομηχανία και τον ρόλο του στη διαμόρφωση της ίδιας της υφής της πόλης αλλά και της πολιτισμικής οικονομίας της μέσα από τις διαδικασίες παραγωγής, διανομής και προβολής, θέτοντας ζητήματα που αφορούν στην πολιτισμική και κινηματογραφική κληρονομιά .

Πιο συγκεκριμένα, βασικοί άξονες του μαθήματος είναι οι εξής:

Η πόλη στις πολιτισμικές σπουδές: Ο άξονας αυτός, πολύ βασικός για την οριοθέτηση των θεωριών και εννοιών που διατρέχουν το πεδίο συσχέτισης κινηματογράφου και πόλης, ανατρέχει στην εξέλιξη των πόλεων από τη Βιομηχανική Επανάσταση και εξής (νεωτερικότητα - μετανεωτερικότητα) και παράλληλα, σε συνδυασμό με τις θεωρητικές προσεγγίσεις που τις μελετούν (γένεση και σημαντικοί σταθμοί των αστικών σπουδών με έμφαση στην οπτική των Πολιτισμικών Σπουδών), εξετάζει βασικά εργαλεία των πολιτισμικών σπουδών, όπως η πόλη-κείμενο, το κινούμενο βλέμμα, η περιπλάνηση (Barthes, Benjamin, De Certeau κ.λπ.).

Κινήματα, είδη και αναπαραστάσεις πόλεων: Ο άξονας αυτός έχει έναν διττό στόχο. Αφενός αναδεικνύει τον ρόλο της πόλης στην ιστοριογραφία του κινηματογράφου και αφετέρου φέρνει στο προσκήνιο τον κινηματογράφο ως ιστορικό, κοινωνικό και

πολιτισμικό τεκμήριο της αστικής ζωής (υπό το πρίσμα των Mark Ferro και Pierre Sorlin). Παραδειγματικά, θα μελετηθούν οι πόλεις στα νεωτερικά κινήματα της δεκαετίας του είκοσι, η ιταλική πόλη στον Ιταλικό Νεορεαλισμό, το Παρίσι στην Νουβέλ Βαγκ και οι πόλεις στις ταινίες εγκλήματος και ειδικά στα φιλμ νουάρ. Υπό το πρίσμα της στροφής της «μετα-νεωτερικότητας» αλλά και των μετα-αποικιακών σπουδών, αναφορές θα γίνουν στις πόλεις του Αφρο-αμερικάνικου κινηματογράφου, στα Banlieue films αλλά και στις δυστοπικές πόλεις.

Οι πόλεις και ο κινηματογράφος ως βιομηχανία (από τα film offices στα κινηματογραφικά φεστιβάλ και τις αίθουσες): Ο κινηματογράφος ως βιομηχανία εμπλέκεται στην ανάπτυξη και διαμόρφωση των πόλεων, στην αισθητηριακή εμπειρία τους, στη οικονομία τους και στην ταυτότητά τους. Η προσέλκυση και διευκόλυνση κινηματογραφικών παραγωγών για την ενίσχυση της εικόνας της πόλης αποτελεί μια θεματική που όλο και συχνότερα πλέον συναντιέται στην πολιτιστική διαχείριση. Επιπλέον, οι κινηματογραφικές αίθουσες, τα κινηματογραφικά φεστιβάλ, οι πολιτιστικές πρακτικές και ο χωροταξικός σχεδιασμός, που δημιουργούνται γύρω από αυτές, αποτελούν παρεμβάσεις πάνω στην εμπειρία της πόλης και στους κοινωνικούς δεσμούς εντός αυτής.

Ψηφιακή πόλη και κινηματογράφος: Η διάσταση αυτή εστιάζει στην σύγκλιση ψηφιακής και κινηματογραφικής κουλτούρας μέσα στην πόλη, στη διάχυση της οθόνης και των μιντιακών αναπαραστάσεων μέσα στην υφή της. Από τη μια οι μεγάλες οθόνες κινούμενης εικόνας, που διαχέουν εταιρικές ταυτότητες, και από την άλλη η εμβύθιση στην μικρή οθόνη του κινητού διαμορφώνουν νέες εικονικές διαδρομές και τοπόσημα και έναν υβριδικό αστικό χώρο που δημιουργείται από τη σύγκλιση φυσικού και εικονικού (βλ. το διαδραστικό ντοκιμαντέρ *34 North 118 West*, των Hight, Knowlton και Spellman, 2001) που επέτρεπε στους χρήστες /flâneurs να περπατούν και να μαθαίνουν ιστορίες για την πρώτη βιομηχανική ζώνη του Λος Άντζελες.)

Εργαστήριο Πόλη και Κινηματογράφος: σκηνοθετικές προσεγγίσεις

Το εργαστήριο θα εστιάζει σε συγκεκριμένες πόλεις, όπως αυτές αναδεικνύονται μέσα από το βλέμμα σημαντικών σκηνοθετών. Το εργαστήριο θα ασχοληθεί με την αισθητική δυνατότητα του κινηματογραφικού μέσου να αποδίδει, μέσα από την mise en scène, το μοντάζ, τον φωτισμό και εν γένει τη σκηνοθεσία, την χωρική και κοινωνική δυναμική της αστικής κατοίκησης αλλά και το άφατο, το αθέατο, το ανοίκειο.

Ενδεικτικά, τέτοια θέματα μπορεί να είναι: η Αθήνα στον κινηματογράφο Ελλήνων δημιουργών (π.χ. στον κινηματογράφο του Ν. Παναγιωτόπουλου), η Μεσογειακή πόλη ή η πόλη της Μέσης Ανατολής (π.χ. η Βηρυτός του Μ. Μπαγκνταντί) κ.ά.. Η εστίαση σε κάποιο από τα παραπάνω θα αποφασιστεί μαζί με τους/τις

μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες. Το εργαστήριο θα βασίζεται σε παρουσιάσεις των φοιτητών/τριών με απαραίτητη χρήση οπτικο-ακουστικού υλικού (π.χ. με τη δημιουργία σύντομων σε διάρκεια video με αποσπάσματα ταινιών που υποστηρίζουν ένα συγκεκριμένο επιχείρημα) και θα οδηγεί σε ερευνητικές εργασίες που θα συνδέονται με κοινή θεματική ομπρέλα.

4) Εικόνα, βλέμμα και φύλο στον κινηματογράφο

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής θεματικές ενότητες:

- Το δεύτερο φεμινιστικό κύμα και η κριτική κινηματογράφου.
- Ψυχανάλυση και Θεωρία Κινηματογράφου. Οπτικές απολαύσεις και ζητήματα θέασης. Κριτική προσέγγιση του κλασικού κινηματογράφου του Χόλυγουντ (Laura Mulvey).
- Αναπαραστάσεις της έμφυλης βίας στον κινηματογράφο (κλασικό, εναλλακτικό μοντέλο).
- Προβλήματα φεμινιστικής αισθητικής. Η θέση της γυναίκας στην αναπαράσταση.
- Έμφυλα πρότυπα στον ελληνικό μεταπολεμικό κινηματογράφο. Γυναίκες δημιουργοί στον Κινηματογράφο της Μεταπολίτευσης.
- Σύγχρονες μεταγραφές της αρχαίας τραγωδίας στον Κινηματογράφο-Έμφυλες διαστάσεις.
- Παραστασιακές επιτελέσεις του φύλου (Judith Butler). Νέες εννοιολογήσεις του φύλου στον κινηματογράφο της μετανεωτερικότητας (φύλο, φυλή, εθνικότητα).

Φιλμογραφία (ενδεικτικά από τις διδακτικές προβολές του μαθήματος): *Γαλάζιος Αγγελος, Στέλλα, Φαίδρα, Τρωάδες, Μερικοί το προτιμούν καυτό, Η τιμή της αγάπης, Φρίντα, Αρσενικό θηλυκό, Νανούρισμα.Το γάλα της θλίψης, Ο δρόμος προς τη Δύση, Ο κύκλος.*

Ενδεικτικά στοιχεία βιβλιογραφίας:

1. Janet McCabe, *Κινηματογράφος και Φεμινισμός*, επιμέλεια Ιωάννα Αθανασάτου, μτφρ. Ε. Πυρπάσου, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2007

2. Από το βιβλίο της L. Mulvey, *Οπτικές και άλλες απολαύσεις*, επιμέλεια Μ.Κομνηνού, μτφρ. Μ. Κουλεντιανού, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2005

3. Από το βιβλίο: Κατερίνα Σαρικάκη, Λίζα Τσαλίκη (επιμ), *Μέσα Επικοινωνίας, Λαϊκή Κουλτούρα και Βιομηχανία του Σεξ*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2011

Δυνατότητα περαιτέρω μελέτης στους διαδικτυακούς τόπους:

www.thefylis.uoa.gr/fylopedia/index.php, www.genderstudies-panteion.gr
www.genderstudies-panteion.gr
youtube.com/watch?v=RIY1h8FUy9E (αφιέρωμα της εκπομπής «Άξιον Εστί» της ΕΡΤ3 στη θεματική «Κινηματογράφος και Φεμινισμός»).

Το μάθημα πλαισιώνεται από **Εργαστήριο** με θέμα: **Έμφυλες αναγνώσεις της τραγωδίας στον Κινηματογράφο**:

Στο πλαίσιο ενός διαχρονικού και διακειμενικού διαλόγου εντός του οποίου λειτουργούν οι μεγάλες αφηγήσεις της Ελληνικής τραγωδίας, ερευνάται το αξιακό και πολιτισμικό φορτίο του τραγικού λόγου κατά τις σύγχρονες μεταγραφές του στον Κινηματογράφο.

Λαμβάνοντας υπόψη τις νεότερες θεωρητικές αναζητήσεις της Θεωρίας του Κινηματογράφου και των Σπουδών Φύλου, μελετάται η σύγχρονη ανάγνωση των τραγικών κειμένων και η ανάδειξη του έμφυλου χαρακτήρα των συγκρούσεων, με την χρήση παραδειγμάτων από τον Ελληνικό και Παγκόσμιο Κινηματογράφο. Προτείνονται νέες αναγνώσεις της πολυπλοκότητας και πολυσημίας του τραγικού μύθου, οι οποίες εστιάζουν στο ζήτημα των κοινωνικών φύλων και των ορίων τους. Οι παραδόσεις της διδάσκουσας περιλαμβάνουν προβολές και διαλέξεις, καθώς και επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας.

5) Ζητήματα αρχείου και κινηματογραφοφιλίας

Στο μάθημα γίνεται μια θεωρητική ανασκόπηση της έννοιας του αρχείου από την προσέγγιση του Derrida, της Mary Anne Doane, και επιχειρείται η σύνδεση με την προβληματική της χρονικότητας και της μνήμης. Συζητείται επίσης η προβληματική των αρχείων ως ψηφιακών βάσεων δεδομένων, ως μουσείων και ως χώρων για την ανάπτυξη της νέας κινηματογραφοφιλίας, στο Ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο. Σε ό,τι αφορά την κινηματογραφοφιλία, εξετάζεται η περιοδιολόγησή της, καθώς και η διασύνδεσή της με κινήματα όπως το Νέο Κύμα και ο Κινηματογράφος του Δημιουργού, και διερευνάται ο ρόλος της στο νέο ψηφιακό περιβάλλον με την επικράτηση δικτύων, όπως το netflix.

6) Ντοκιμαντέρ-οπτική ποίηση: ερμηνευτικές προσεγγίσεις

Στο μάθημα αυτό θα συζητηθούν μεθοδολογικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις σε κινηματογραφικές πρακτικές που αποκλίνουν από τις καθιερωμένες νόρμες του κλασικού αφηγηματικού κινηματογράφου. Χρησιμοποιώντας τις αρχές του κινηματογράφου της παρατήρησης ως βασικής μεθοδολογικής κατεύθυνσης, θα εξεταστούν ταινίες που απομακρύνονται από σκηνοθετικούς χειρισμούς που υιοθετούν μια βεβαιωτική στάση απέναντι στην πραγματικότητα και επιδιώκουν να ανα-δείξουν όψεις του πραγματικού που βρίσκονται ανάμεσα στις λέξεις ή την κανονικότητα της καθημερινής εμπειρίας.

Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με ταινίες που προσεγγίζουν περιοχές της ανθρώπινης εμπειρίας μέσα από ρευστές διαδικασίες που είναι ανοιχτές στην παρεμβολή του τυχαίου, στις παρεμβάσεις των υποκειμένων που κινηματογραφούνται και στη συμμετοχή του θεατή στην κατασκευή του νοήματος.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, θα συζητηθούν επίσης παραδειγματικές σεκάνς από ταινίες που ανήκουν στον ποιητικό κινηματογράφο, εστιάζοντας κυρίως στους τρόπους με τους οποίους η κινηματογραφική γραφή ξεδιπλώνεται μέσα από τη χρήση εικόνων, όπως και στον εκφραστικό ρόλο που αυτές έχουν στην κινηματογραφική απόδοση της ατμόσφαιρας, του θέματος και των χαρακτήρων της ιστορίας.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1) Αρχαία τραγωδία και σύγχρονο δράμα

1. Η σκηνή του μαθήματος: Παιχνίδι και κρίση ως τα σκηνικά προϋποτιθέμενα της θεωρητικοποίησης (θεατής και ηθοποιός).

Α. Σκηνή της θεωρίας:

α) Το μάθημα ως σκηνή και η επανάληψη του εκπαιδευτικού παιχνιδιού: η γνώση ως μεταβίβαση, η μεταβιβαστική επανάληψη, η άλλη σκηνή του ασυνειδήτου, η ψυχική πραγματικότητα, η επιθυμία και η επιστροφή τού απωθημένου ως φάσματος.

β) Το μάθημα-Άμλετ: μία φροϋδική ανάγνωση της παντομίμας ως σκηνοθεσίας και επίκλησης φαντασμάτων. Η καταγωγή του φαντάσματος, το φάντασμα της καταγωγής, η δομή του καταγωγικού φαντάσματος: «to be or not to be».

Β. Σκηνή της θεωρίας και του θεάτρου: Η διασταύρωση θεωρίας και θεάτρου (από το αρχαίο «θεωρείν»).

α) Το μάθημα-Οιδίπους: διαφορά τραγωδίας και δράματος.

β) Η σκηνή τού φιλοσόφου: η αλήθεια ως μεταφορά.

2. Το μάθημα της σκηνής: Η σκηνή ως θεωρησιακό αντικείμενο.

Α. Θεωρία της σκηνής

α) Η σκηνή ως πολιτική απειλή: Η φιλοσοφική και κριτική παράδοση της σκηνικής όψης του θεάτρου (από τον Πλάτωνα έως τον Ρουσσώ και τον Ντεμπόρ).

β) Ιστορικο-φιλοσοφική θεώρηση της έννοιας της φαινομενικότητας: Πλάτων, νεοπλατωνική χριστιανική θεολογία, εποχή του μπαρόκ (η σύγκρουση είναι και φαίνεσθαι στην ελισαβετιανή εποχή).

γ) Η σύγκρουση αντιγράφου και ομοιώματος την εποχή του Σαίξπηρ: το θέατρο ως ομοίωμα του κόσμου και η αναζήτηση της ταυτότητας ως παιχνίδι στη σχέση ηθοποιού και ρόλου. Το παράδειγμα του Άμλετ ως σκηνικό παιχνίδι ανάμεσα στο πρωτότυπο, το αντίγραφο και το ομοίωμα. Η μεταφυσική εννοιολογική αντίθεση φαινομενικότητας/πραγματικότητας στο κινηματογραφικό μέσο. Η διαλεκτική του

«απατηλού» φιλμικού πλαισίου με τον «πραγματικό» κόσμο. Ο κινηματογραφικός φακός ως —ακόμα μία— μεταφορά για το επικίνδυνο συμπλήρωμα της γραφής.

Β. Ανάλυση του σκηνικού φαινομένου:Το παράδοξο της σκηνής. Γ. Η μεταφυσική του κλασσικού θεάτρου: Η ειδητική-παραστατική θεώρηση της μορφής. Δ. Ο μεταδραματικός θεατρικός μηχανισμός:

α) Η προ-ιστορία του νέου θεάτρου στις ιστορικές πρωτοπορίες (Αρτώ, σουρεαλισμός, θέατρο του παραλόγου, ποιητικό θέατρο, καταστασιακοί / σιτουασιονισμός).

β) Η εξέλιξη του σύγχρονου θεάτρου και η επίδραση των μέσων. Η εποχή του Σαίξπηρ στον γαλαξία του Γουτεμβέργιου: «Μπαίνει ο Άμλετ διαβάζοντας ένα βιβλίο».

γ) Παραδείγματα σύγχρονου θεάτρου. δ) Μεταδραματικοί συγγραφείς: Μπέκετ-Μύλλερ (Μηχανή Άμλετ)

3. Κινηματογραφικές αναπαραστάσεις

Ανάλυση ποικίλων φιλμικών εκδοχών τού Άμλετ, το μοναδικό κινηματογραφικό εγχείρημα του Μπέκετ (με τον Μπάστερ Κήτον), και η τηλεοπτικοποιημένη παντομίμα τού Μπέκετ: *Πράξη Χωρίς Λόγια*.

4. Μηχανή Άμλετ

Αναγνωστικές προσεγγίσεις τού Άμλετ: επικοινωνιακή, φιλοσοφική, ιστορικο-πολιτική, ψυχαναλυτική.

5. Μηχανή Μπέκετ

Α. Παράλογο και Παράδοξα:

α) Σύγκλιση των τροχιών τού παραδόξου, του παραλόγου και του ιδιότυπου μπεκετικού χιούμορ: γεννήματα εναντιολογίας ως προς τις οντολογικές, επικοινωνιακές και επιστημολογικές βεβαιότητές μας. Η μπεκετική «humotopia» ως πιθανή ριζοσπαστική προοπτική σε σχέση με τους μεταφυσικούς προβληματισμούς μας.

β) Το παράλογο ως «ακροαματική διαδικασία με θέμα το νόημα» (Adorno) και ως επαναδιατύπωση των φιλοσοφικών διερωτήσεών μας. Τα αυτοαναφορικά παράδοξα και οι συνεπαγωγές τους στην υποτιθέμενη «έμπεδο» γνώση και την «επιτυχή» επικοινωνία.

Β. Φαντάσματα:

α) Η ανθρωποκεντρική έπαρση σε κοσμολογικό, βιολογικό, και ηθικο-πολιτικό επίπεδο.

β) Η αυτοσυνειδησία και το παράδοξο του Bertrand Russell.

γ) Ο Γκοντό, η sensus communis και το υπερβατολογικό σημαινόμενο.

6. Εκλεκτικές Συγγένειες Σαίξπηρ - Μπέκετ

Διακειμενικές αναφορές του Μπέκετ στα σαιξπηρικά έργα, θέατρο-εν-θεάτρω, μεταδραματικά στοιχεία, και σύγχρονη ιλαροτραγωδία.

Το μάθημα μπορεί να πλαισιωθεί από **Εργαστήριο θεατρικής ανάγνωσης**.

2) Ζητήματα καλλιτεχνικής δημιουργίας

Η διερεύνηση ζητημάτων καλλιτεχνικής δημιουργίας θα πραγματοποιηθεί στο πεδίο των εικαστικών τεχνών. Σε μία πρώτη προσπάθεια γνωριμίας με την οπτική αφήγηση των εικόνων, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να μελετήσουν ερμηνευτικές μεθόδους της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Προχωρώντας από την θεωρία στην πράξη, αξιοποιούνται οι θεωρίες και τα μεθοδολογικά εργαλεία που προκύπτουν από αυτές για την ανάλυση τέχνεργων του 20ού και του 21ου αιώνα, με αναφορά: α) στην οπτική τους μαρτυρία-αφήγηση ως προς τον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα και την δράση και β) στην περιπέτεια της δημιουργίας, την εικαστική σκηνοθεσία, τις τεχνικές και τα υλικά κατασκευής. Προς αυτή την κατεύθυνση και για την ασφαλή παρακολούθηση της καλλιτεχνικής συνέχειας, επιλέγονται συγκεκριμένοι δημιουργοί που εκπροσωπούν τόσο την γενιά του ’30 όσο και τους πρωτοπόρους της γενιάς του ’70, καθώς και τους ενεργούς καλλιτέχνες της εποχής μας.

Για την εμπέδωση και ολοκλήρωση της ανάγνωσης έργων τέχνης, οι φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση εργασίας με θέμα την εμπεριστατωμένη διερεύνηση της καλλιτεχνικής αφήγησης – σκηνοθεσίας σε συγκεκριμένη ενότητα του έργου ενός σύγχρονου καλλιτέχνη. Η εργασία αυτή βασίζεται: α) στην παρεχόμενη βιβλιογραφία, β) στην εφαρμογή των μεθόδων προσέγγισης της καλλιτεχνικής δημιουργίας και γ) στην συνέντευξη – όταν αυτή απαιτείται – από τον δημιουργό ή από μελετητές του.

3) Ανάλυση λογοτεχνικού κειμένου

Ο στόχος της διερεύνησης είναι διττός: αφενός να μελετήσουν οι φοιτητές σημαντικά λογοτεχνικά κείμενα, αφετέρου να εφοδιαστούν με τα απαραίτητα εργαλεία για το ξεκλείδωμα της ‘δύσκολης’ μοντέρνας λογοτεχνίας. Η λογοτεχνική γραφή συνιστά θεμελιώδη πράξη επικοινωνίας· προκειμένου όμως να πραγματωθεί, απαιτείται ο συνδυασμός της με την εξίσου θεμελιώδη πράξη της ανάγνωσης. Η ενεργοποίηση του αναγνώστη είναι ένα βασικό ζητούμενο της νεωτερικότητας και του σύγχρονου πολιτισμού. Η ενεργοποίηση αυτή, για να είναι ουσιαστική, δεν μπορεί να σημαίνει την άκριτη υποκειμενική πρόσληψη του έργου.

Η προσωπική ματιά και ευαισθησία του αναγνώστη λειτουργούν αληθινά μόνο όταν προϋποτίθεται η γνώση του κοινωνικοϊστορικού και ιδεολογικού γίγνεσθαι μέσα στο οποίο έχει παραχθεί το έργο, αλλά και των μεθόδων με τις οποίες μπορεί να προσεγγιστεί.

Προκειμένου να έχουμε τη δυνατότητα να συζητήσουμε ποικίλες όψεις του λογοτεχνικού γίγνεσθαι, όπως: τη σχέση της λογοτεχνίας με την κοινωνία, τη σχέση της λογοτεχνίας με άλλες τέχνες, λογοτεχνικά ρεύματα και είδη, επικεντρωνόμαστε είτε σε κάποιο λογοτεχνικό ρεύμα είτε σε έναν λογοτέχνη είτε σε μια ιστορική περίοδο. Η σε βάθος έρευνα ενός περιορισμένου πεδίου κρίνεται προτιμητέα, σε σύγκριση με τη γενική εποπτεία, για λόγους τόσο μεθοδολογικούς όσο και εκπαιδευτικούς.

Τα λογοτεχνικά έργα τα οποία μελετώνται ποικίλλουν και μεταβάλλονται από το ένα ακαδημαϊκό έτος στο άλλο, καθώς κάθε φορά επιλέγεται ένα θέμα ή ένας άξονας προσέγγισης. Για παράδειγμα, κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος, το μάθημα επικεντρώθηκε σε έργα ποιητών του 20ού και του 21ου αιώνα, τα οποία αποτελούνται από ποιήματα που μπορούν να αναγνωστούν τόσο ως μονάδες όσο και ως μέρη μιας κατακερματισμένης, αλλά υπαρκτής, σύνθεσης. Πρόκειται για χαρακτηριστικό το οποίο προσιδιάζει στη μοντέρνα ποίηση, αλλά και στη μοντέρνα κατάσταση, όπως έχει άλλωστε προειδοποιήσει ο Έλιοτ στην εμβληματική του *Έρημη χώρα*: *να πεις ή να μαντέψεις δεν μπορείς/ γιατί γνωρίζεις μόνο έναν σωρό σπασμένες εικόνες*.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021-22 θα μελετήσουμε την πολύμορφη σχέση της ποίησης με την κοινωνικοϊστορική και την υπαρξιακή περιπέτεια του ανθρώπου του 20^{ου} αιώνα, εστιάζοντας στο έργο πέντε σημαντικών ποιητών. Ο Κ. Γ. Καρυωτάκης, ο Γιώργος Σεφέρης, ο Νίκος Εγγονόπουλος, ο Γιάννης Ρίτσος και ο Τάσος Λειβαδίτης αντιμετωπίζουν, ο καθένας από τη σκοπιά του και με τον τρόπο του, την περιθωριοποίηση του ατόμου, τη διάρρηξη της συλλογικότητας, το βίωμα του εγκλεισμού, την αίσθηση της ματαιότητας: την *έρημη χώρα* της εποχής τους και της εποχής μας. Και αναζητούν διεξόδους: την ενεργοποίηση της φαντασίας, τη διερεύνηση του παραλόγου, τη δημιουργία ενός αναπαλλοτρίωτου χωροχρόνου. Διερευνούν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του ποιητικού λόγου, τις νίκες και τις ήττες του· προσπαθούν να διανοίξουν δρόμους επικοινωνίας μέσω της ποίησης, καλώντας μας σε δύσβατες, αχαρτογράφητες διαδρομές, προκειμένου να υποστασιοποιηθούμε.

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση με εκφραστικούς τρόπους της σύγχρονης ποίησης, η ανίχνευση αφηγηματικών και συμβολικών δομών, καθώς και ο αναστοχασμός γύρω από τη σημασία της ποιητικής πράξης. Θα ακολουθοήσουμε τη μέθοδο της εκ του σύνεγγυς ανάγνωσης ποιημάτων, αξιοποιώντας παράλληλα διαφορετικές θεωρίες της προσέγγισης λογοτεχνικών κειμένων, και θα επιδιώξουμε να σχηματίσουμε τη συνολική εικόνα μέσω των επιμέρους αναλύσεων – και όχι

αντίστροφα. Το σεμινάριο θα ολοκληρωθεί με την εκπόνηση και την παρουσίαση εργασιών που θα εξετάζουν σε βάθος ένα έργο ή ένα θέμα. Ένας σύντομος βιβλιογραφικός οδηγός θα αναρτηθεί εγκαίρως στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος, αλλά η βιβλιογραφία θα διαφοροποιείται ανάλογα με τον ποιητή και το θέμα που επιλέγεται.

4) Κινηματογραφικές εκδοχές του νόμου και της επιθυμίας

Στόχος του μαθήματος είναι η δημιουργία μικρών ντοκιμαντέρ που εμπνέονται από την μέθοδο του κινηματογράφου της παρατήρησης. Η προσέγγιση αυτή προτείνεται ως ένα μοντέλο απεικόνισης του πραγματικού που διακρίνεται από το δημοσιογραφικό ντοκιμαντέρ ή το ρεπορτάζ. Οι δημιουργοί του είδους δίνουν σημασία στην καταγραφή του απρόοπτου της ανθρώπινης συμπεριφοράς , σε μικρές τελετουργίες του καθημερινού βίου και στην εξωλεκτική επικοινωνία. Η «πραγματικότητα» ανιχνεύεται μέσα από την μακρόχρονη παραμονή με τους ανθρώπους που κινηματογραφούνται, με τους οποίους δημιουργούνται σχέσεις εγγύτητας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Οι σπουδαστές εξοικειώνονται με το θεωρητικό πλαίσιο της μεθόδου και μέσα από πρακτικές εφαρμογές καλούνται να δημιουργήσουν την δική τους ταινία.

5) Ο Κινηματογράφος της Παρατήρησης ΙΙ

Ο "Κινηματογράφος της παρατήρησης ΙΙ" αποτελεί τη συνέχεια του αντίστοιχου μαθήματος του Α' εξαμήνου. Στόχος μας είναι η εμβάθυνση σε μεθόδους που αναπτύχθηκαν στο Α' εξάμηνο, όπως η επιτόπια έρευνα και η συμμετοχική παρατήρηση. Οι φοιτητές/ήτριες καλούνται να ολοκληρώσουν μία ταινία ντοκιμαντέρ μικρού μήκους ακολουθώντας την τεχνογνωσία και την σε βάθος μελέτη της προσέγγισης του Κινηματογράφου της Παρατήρησης. Το μάθημα θα πλαισιώνεται θεωρητικά από σύγχρονες προσεγγίσεις στον χώρο της Οπτικής Ανθρωπολογίας και του Ντοκιμαντέρ ενώ θα εστιάσουμε ιδιαίτερα στη αυτοαναφορικό ντοκιμαντέρ και στο docudiary. Εκτός από τις προβολές σύγχρονων ντοκιμαντέρ, θα έχουμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε Έλληνες σκηνοθέτες που ασχολούνται με το είδος, οι οποίοι/ες θα μας μιλήσουν για το έργο τους.

6) Καλλιτεχνικές πρωτοπορίες

Αντικείμενο μελέτης του σεμιναρίου αποτελεί η διασαφήνιση των εννοιών *μοντερνισμός* και *πρωτοπορία*, στην σχέση τους με τα αντίστοιχα καλλιτεχνικά ρεύματα. Στόχοι του σεμιναρίου είναι: α) η παρακολούθηση της πορείας από την παράδοση στην μοντερνιστική αντίληψη, όπως εκφράστηκε από τους καλλιτέχνες, π.χ. του ιμπρεσιονισμού, β) η προσέγγιση του καλλιτεχνικού λεξιλογίου των κινημάτων της πρωτοπορίας, όπως π.χ. ο ντανταϊσμός, και γ) η διερεύνηση του

διαλόγου των μοντερνιστικών και πρωτοποριακών ρευμάτων με τις σύγχρονες καλλιτεχνικές τάσεις.

Στο πρώτο μέρος του σεμιναρίου εξετάζονται το ιστορικό, κοινωνικό και καλλιτεχνικό πλαίσιο εκδήλωσης των μοντερνιστικών αντιλήψεων του 19ου αιώνα και των πρωτοποριών του 20ού στον χώρο της τέχνης. Ακολουθεί η μελέτη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ιμπρεσιονισμού, του εξπρεσιονισμού, του κυβισμού, του φουτουρισμού, του ντανταϊσμού, του σουρεαλισμού και του σουπρεματισμού. Προς αυτή την κατεύθυνση, γίνεται αισθητική και ερμηνευτική ανάλυση επιλεγμένων έργων.

Η υποδοχή του μοντερνισμού και της πρωτοπορίας από τους καλλιτέχνες του εικοστού και του εικοστού πρώτου αιώνα αποτελεί το αντικείμενο του δεύτερου μέρους του σεμιναρίου. Συγκεκριμένα, μελετώνται οι τρόποι πρόσληψης της μοντέρνας και της πρωτοποριακής τέχνης και η σχέση τους με τις νέες αισθητικές ποιότητες, τις νέες τεχνοτροπίες και τεχνικές, τα νέα υλικά και τις νέες περί τέχνης αντιλήψεις.

Τέλος, για την ολοκλήρωση και την εμπέδωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναλαμβάνουν την εκπόνηση εργασίας με θέμα την εμπεριστατωμένη διερεύνηση της σχέσης της μοντέρνας και πρωτοποριακής τέχνης με την σύγχρονη τέχνη, μέσα από την ανάλυση δύο, αντιπροσωπευτικών της κάθε περίπτωσης, έργων. Η εργασία αυτή βασίζεται: α) στην παρεχόμενη βιβλιογραφία και β) στην εφαρμογή των μεθόδων προσέγγισης της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Duchamp, M. (1989), *Ο Μηχανικός του Χαμένου Χρόνου: Συνεντεύξεις με τον Pierre Cabanne*, Αθήνα: Εκδόσεις Άγρα

Ζολά Ε. (2003), *Κείμενα για την Τέχνη*, Αθήνα: Printa

Foster H., Krauss R., Bois Y-A, Buchloh B., (2007), *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, Αντιμοντερνισμός, Μεταμοντερνισμός*, Αθήνα: Επίκεντρο

Gray C. (1987) , *Η Ρώσικη Πρωτοπορία: Προεπαναστατική και επαναστατική Τέχνη στη Ρωσία, 1863-1922*, Αθήνα: Υποδομή

Καντίνσκυ Β. (1981), *Για το Πνευματικό στην Τέχνη*, Αθήνα: Νεφέλη

Καντίνσκυ Β. (1986), *Τέχνη και καλλιτέχνες: Δοκίμια*, Αθήνα: Νεφέλη

Κλεε Π., *Για τη Μοντέρνα Τέχνη*, Αθήνα: Κάλβος

Λοϊζίδη Ν. (1992), *Απόγειο και Κρίση της Πρωτοποριακής Ιδεολογίας*, Αθήνα: Νεφέλη

Marinetti F., (1987), *Μανιφέστα του Φουτουρισμού*, Αθήνα: Αιγόκερως

Μπρετόν Α. (1972), *Τα Μανιφέστα του Σουρεαλισμού*, Αθήνα: Δωδώνη

Μπρετόν Α. (1981), *Υπερρεαλισμός και Ζωγραφική*, Αθήνα: Ύψιλον

Nadeau M. (2004), *Ιστορία του Σουρρεαλισμού*, Αθήνα: Πλέθρον

Ντε Μικέλι Μ. (2001), *Οι Πρωτοπορίες της Τέχνης του Εικοστού Αιώνα*, Αθήνα, Οδυσσέας

Πούλος Π. (επιμ.), (2006), *Έννοιες της Τέχνης τον 20ο αιώνα*, Αθήνα: Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Richter H. (1983), *Νταντά: Τέχνη και Αντι-τέχνη*, Αθήνα: Υποδομή

Στάγκος Ν. (2005), *Έννοιες της Μοντέρνας Τέχνης: από τον Φωβισμό στον Μεταμοντερνισμό*, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ

Τζαρά Τ. (1998), *Μανιφέστα του Νταναϊσμού*, Αθήνα: Αιγόκερως.

7) Δημιουργική γραφή

Στόχος του μαθήματος είναι η προσέγγιση του λογοτεχνικού κειμένου μέσω μιας εναλλακτικής διαδικασίας, η οποία θα ενεργοποιήσει τους φοιτητές πρωτίστως ως αναγνώστες, εισάγοντάς τους ουσιαστικά στο «εργαστήριο» των λογοτεχνών, και στη συνέχεια, ως δημιουργούς. Θα τους ζητηθεί, δηλαδή, να μελετήσουν τεχνικές των πεζογράφων/ ποιητών που θα έχουν επιλεγεί, να μιμηθούν αυτές τις τεχνικές μέσα από ασκήσεις διαβαθμισμένες από τη σύντομη μίμηση ως τη σύνθεση η οποία διαλέγεται με το πρωτότυπο, ώστε να αποκτήσουν μια μεγαλύτερη εγρήγορση απέναντι στο λογοτεχνικό έργο, αλλά και να ασκήσουν οι ίδιοι τις ικανότητές τους στη συγγραφή. Ο στόχος είναι, δηλαδή, αφενός να διαμορφωθούν δημιουργικοί αναγνώστες, αφετέρου, για όσους το επιθυμούν, να προσφερθεί η δυνατότητα της άσκησης στην προσωπική λογοτεχνική δημιουργία, η οποία δεν αποτελεί μόνο έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων, αλλά και γνώση των εργαλείων δουλειάς, δηλαδή του γραπτού λόγου, προϋποθέτει, επομένως την εκ του σύνεγγυς, γνώση προγενέστερων έργων.

8) Όψεις του δημόσιου και του ιδιωτικού βίου στον δυτικό πολιτισμό

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι να συσχετίσει ορισμένες βασικές αντιλήψεις και αξίες με τη διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς στις δυτικές κοινωνίες των νεώτερων χρόνων. Οι άξονες στους οποίους θα κινηθούν τα μαθήματα είναι οι ακόλουθοι:

- Οίκος και Πόλις στις αρχαίες και νεώτερες κοινωνίες.
- Ο μόχθος, η εργασία, η πράξη - προσδιορισμός της σημασίας αυτών των

δραστηριοτήτων σε σχέση με την κυρίαρχη, σε κάθε ιστορική περίοδο, στάση απέναντι στη ζωή και τον κόσμο.

- Η αντιμετώπιση των αντιξοοτήτων - Αναδρομή στη γένεση και την εξέλιξη του παραμυθητικού (παρηγορητικού) λόγου από την κλασική αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή.
- Η δημόσια σφαίρα ως πεδίο παρουσίασης του "εαυτού" και των έργων του - Η διεκδίκηση της κοινωνικής επιτυχίας, της αναγνώρισης και της φήμης.

Η ΣΕ μπορεί να προτείνει ένα ή περισσότερα του εαρινού εξαμήνου να προσφέρονται διά διδασκαλίας από απόσταση.

ΑΡΘΡΟ 7 - ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

7.1 Η εξέταση κάθε μαθήματος πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου (χειμερινού για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και εαρινού για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου). Η επαναληπτική εξεταστική περίοδος πραγματοποιείται τον Σεπτέμβριο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, μπορεί να μεταθέσει τον χρόνο των εξετάσεων. Οι απαιτούμενες εργασίες κάθε μαθήματος πρέπει να έχουν παραδοθεί τουλάχιστον έως το τέλος της διδασκαλίας κάθε εξαμήνου. Η εκπρόθεσμη αλλά σε κάθε περίπτωση εντός της εξεταστικής περιόδου συμμετοχή στις εξετάσεις επιτρέπεται, εφόσον δοθεί προς τούτο άδεια από τον υπεύθυνο διδασκαλίας του υπό εξέταση μαθήματος και τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ., μόνον δε εάν συντρέχει αιτιολογημένα λόγος ανωτέρας βίας.

7.2 Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε λόγω της έλλειψης δυνατότητας συμμετοχής σε άλλη εξέταση εντός του χρόνου ανώτατης διάρκειας των σπουδών που ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

7.3 Για την εξαγωγή του τελικού βαθμού, υπολογίζονται ο μέσος όρος των μαθημάτων με συντελεστή 60% και της διπλωματικής εργασίας με 40%.

7.4 Στο γ΄ εξάμηνο προβλέπεται η εκπόνηση και συγγραφή της διπλωματικής εργασίας, σε διαρκή συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Η διπλωματική εργασία αποτελεί και την προϋπόθεση για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος.

7.5 Κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους το ΠΜΣ έχει τη διακριτική ευχέρεια να ανακοινώνει έως 16 πιθανά θέματα διπλωματικής, σε γενικότερα ή εξειδικευμένα πεδία του μεταπτυχιακού προγράμματος, από τα οποία οι φοιτητές πρέπει να έχουν επιλέξει έως το τέλος του εαρινού εξαμήνου (β΄ εξαμήνου). Ο υποψήφιος μπορεί, ωστόσο, να προτείνει προς έγκριση και θέματα που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο που έχει ανακοινωθεί. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποβάλλουν γραπτό σχέδιο της εργασίας τους, το όνομα του/της επιβλέποντα/επιβλέπουσας, καθώς και τη σύμφωνη γνώμη του/της σχετικά με την αποδοχή του προτεινόμενου σχεδίου, τα οποία πρέπει, μέσα στην ίδια προθεσμία, να κατατεθούν στη Γραμματεία και να τεθούν υπ’ όψιν της ΣΕ του Π.Μ.Σ.

7.6 Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας και ο

προτεινόμενος επιβλέπων (αν δεν έχει ορισθεί ως επιβλέπων/ουσα του μετ. φοιτητή ήδη από την έναρξη των μετ. σπουδών του) και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων (παρ. 4, άρ. 34, Ν. 4485/2017).
Ο Επιβλέπων της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, που μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ, Ομότιμος καθηγητής ή να προέρχεται από τις άλλες κατηγορίες διδασκόντων του ΠΜΣ, ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, ύστερα από σχετική εισήγηση της Σ.Ε. (βλ. άρθρο 11 του παρόντος).

Πέραν του επιβλέποντος, τα υπόλοιπα δύο (2) μέλη που συναπαρτίζουν την κάθε τριμελή επιτροπή μπορούν να επιλεγούν ανάλογα με την επιστημονική τους εξειδίκευση από όλες τις κατηγορίες των διδασκόντων του ΠΜΣ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
7.8. Κάθε διδάσκων μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη έως πέντε (5) διπλωματικών εργασιών ετησίως, εκτός κι αν υπάρχει ανάγκη αύξησης επίβλεψης των διπλωματικών. Με επόμενη απόφασή της η Συνέλευση Τμήματος, μετά τη σχετική εισήγηση της Σ.Ε., μπορεί να τροποποιήσει το θέμα της διπλωματικής εργασίας ή να αλλάξει τον επιβλέποντα ή και τα λοιπά μέλη της τριμελούς επιτροπής, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος και το ζητήσει/ουν ο ίδιος/οι ή ο επιβλέπων.

ΑΡΘΡΟ 8 - ΕΚΠΟΝΗΣΗ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΜΣ

8.1 Κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Η διπλωματική εργασία είναι ατομική.

8.2 Το θέμα της εργασίας πρέπει να είναι εξειδικευμένο, με πρωτότυπη σύνθεση και να έχει ερευνητικό χαρακτήρα. Κατά περίπτωση, οι εργασίες μπορεί να συνοδεύονται και από συναφές οπτικοακουστικό υλικό. Μπορεί επίσης μέρος της διπλωματικής εργασίας να είναι η πρωτότυπη καλλιτεχνική δημιουργία (π.χ. ένα εικαστικό έργο, μια θεατρική παράσταση, μια κινηματογραφική ταινία), η οποία θα συνοδεύεται από θεωρητικό κείμενο.

8.3 Για τη σωστή εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πρέπει να τηρηθεί με συνέπεια ένα χρονοδιάγραμμα σε συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/επιβλέπουσα.

8.4 Οι διπλωματικές εργασίες πρέπει να παραδίδονται εντός των οριζόμενων προθεσμιών και πάντως το αργότερο έως την 28η Φεβρουαρίου κάθε έτους. Διαφορετικά, οι φοιτητές/φοιτήτριες ζητούν παράταση καταβάλλοντας τα τέλη φοίτησης του τέταρτου εξαμήνου. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να παραδώσουν την εργασία σε τέσσερα (4) δεμένα αντίτυπα, καθώς και σε ψηφιακή μορφή (CD). Η εργασία πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη με διάστιχο 1.5, σε σελίδες μεγέθους Α4. Στο εξώφυλλο πρέπει να αναφέρεται το Τμήμα, το Πανεπιστήμιο, το όνομα του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας, ο/η επιβλέπων/ουσα, ο τίτλος της μεταπτυχιακής εργασίας και το ακαδημαϊκό έτος.

8.5 Οι διπλωματικές εργασίες εξετάζονται με προφορική υποστήριξη υπό την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα διδαχθέντα μαθήματα.

8.6 Η βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας κατατίθεται σε ειδικό έντυπο στη Γραμματεία με ευθύνη του επιβλέποντος Καθηγητή.

8.7 Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας.

8.8 Η διπλωματική εργασία κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος και πρωτοκολλείται ώστε στη συνέχεια να διανεμηθεί στα μέλη της τριμελούς επιτροπής. Η διπλωματική εργασία, μετέπειτα, αξιολογείται από την τριμελή εξεταστική επιτροπή, που αποτελείται από τον Επιβλέποντα και άλλα δύο μέλη.

8.9 Η επιτροπή μπορεί να ζητήσει: (1) ελάσσονες διορθώσεις, στις οποίες ο/η υποψήφιος/α ανταποκρίνεται εντός χρονικού διαστήματος 20 ημερών. Εφόσον αυτό ζητηθεί, η επιτροπή καταθέτει τον τελικό βαθμό στη Γραμματεία χωρίς περαιτέρω εξέταση, (2) μείζονος σημασίας διορθώσεις στη διπλωματική εργασία στις οποίες ο/η υποψήφιος/α ανταποκρίνεται εντός χρονικού διαστήματος 45

ημερών, και (3) να την απορρίψει. Στην περίπτωση (2) ορίζεται επανεξέταση της διορθωμένης εργασίας την αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο, οπότε εάν ο/η φοιτητής/τρια δεν ανταποκριθεί επιτυχώς, διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της Συνέλευση. Στην περίπτωση (3) ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης.

8.10 Καταθέτοντας τη διπλωματική εργασία (ή οποιαδήποτε γραπτή εργασία), ο φοιτητής πρέπει να αναφέρει τις γραπτές και προφορικές πηγές που χρησιμοποίησε. Η λογοκλοπή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Ως λογοκλοπή νοείται:
(1) Αντιγραφή της εργασίας (δημοσιευμένης ή μη) κάποιου άλλου.

(2) Χρησιμοποίηση της εργασίας άλλων (δημοσιευμένης ή μη) χωρίς την δέουσα αναφορά.

(3) Επανάληψη μέρους εργασίας, η οποία έχει κατατεθεί από τον/την υποψήφιο/α στο παρελθόν στο ίδιο ή σε άλλο μάθημα και έχει ήδη αξιολογηθεί, χωρίς αυτό να προσδιορίζεται και να γνωστοποιείται ρητώς.

(4) Παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης χωρίς σχετική αναφορά στην πηγή.

Στις παραπάνω περιπτώσεις και έπειτα από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε., η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του της/υποψηφίου/ας.

8.11 Ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας εξάγεται ως ο μέσος όρος του βαθμού (0-10) που θέτει κάθε μέλος της τριμελούς επιτροπής. Εάν ο βαθμός είναι μικρότερος του πέντε (5), δεν απονέμεται το Δ.Μ.Σ. Η λήψη πτυχίου γίνεται μετά την επιτυχή παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων και επιτυχή υποστήριξη διπλωματικής εργασίας (Σύνολο: 90 ECTS).

8.12 Ο τελικός βαθμός Δ.Μ.Σ., που μπορεί να περιλαμβάνει και υποδιαιρέσεις της μονάδας, προσδιορίζεται ως ο μεσοσταθμικός όρος του 60% της μέσης βαθμολογίας των μαθημάτων όλων των εξαμήνων και του 40% του βαθμού της διπλωματικής εργασίας. Οι βαθμοί που απονέμονται είναι: Άριστα (8,5-10), Λίαν Καλώς (6,5-8,4) και Καλώς (5-6,4).

ΑΡΘΡΟ 9 - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΜΣ

9.1 Το κόστος λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών καλύπτεται από τα τέλη φοίτησης που καταβάλλονται από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

9.2 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται να καταβάλλουν τέλη φοίτησης για το ΠΜΣ, όπως αυτά έχουν οριστεί από τη Συνέλευση στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ. Τα τέλη φοίτησης καταβάλλονται όχι μόνον για τα τρία εξάμηνα κανονικής διάρκειας των σπουδών, αλλά για όλα τα εξάμηνα φοίτησης έως τη συμπλήρωση της ανώτατης προβλεπόμενης διάρκειας των σπουδών, με εξαίρεση τον προβλεπόμενο χρόνο αναστολής.

9.3 Τα τέλη φοίτησης καταβάλλονται μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου για κάθε χειμερινό εξάμηνο και μέχρι την 30η Ιανουαρίου για κάθε εαρινό εξάμηνο. Τα τέλη φοίτησης καταβάλλονται σε τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ και ο μεταπτυχιακός φοιτητής προσκομίζει την απόδειξη στην Γραμματεία του Τμήματος προκειμένου να του χορηγηθεί εξοφλητική απόδειξη και να ενημερωθεί ο φάκελός του. Σε περίπτωση μη καταβολής των τελών φοίτησης, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν έχει δικαίωμα παρακολούθησης του ΠΜΣ. Στη περίπτωση αυτή η Γραμματεία ενημερώνει τον Διευθυντή και τη ΣΕ του ΠΜΣ. Ο χρόνος μη παρακολούθησης λόγω μη καταβολής των τελών φοίτησης συνυπολογίζεται στον χρόνο φοίτησης για όλες τις συνέπειες και ιδίως για την υπέρβαση του ανώτατου χρόνου φοίτησης, οπότε επέρχονται οι συνέπειες του άρθρου 3 παρ. 2β του παρόντος Κανονισμού. Τέλη φοίτησης που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται. Ιδίως δεν αποτελεί λόγο επιστροφής καταβληθέντων τελών φοίτησης η μη παρακολούθηση των μαθημάτων, η εγκατάλειψη των σπουδών, η ανάκληση της δήλωσης εγγραφής στο ΠΜΣ, καθώς και η αίτηση διαγραφής από αυτό, που οφείλονται σε υπαιτιότητα του φοιτητή/τριας.

9.4 Το ποσό των τελών φοίτησης για κάθε φοιτητή/τρια καθορίζεται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 σε 650 Ευρώ ανά εξάμηνο.

9.5 Η αποφοίτηση των πτυχιούχων γίνεται, στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος, σε ειδική τελετή που διοργανώνεται από το Τμήμα. Το ΕΜΜΕ διοργανώνει δύο τελετές αποφοίτησης τον χρόνο (μία στο τέλος του χειμερινού και μία στο τέλος του εαρινού εξαμήνου) και λαμβάνουν χώρα σε αίθουσα ή χώρο εκδηλώσεων του Τμήματος.

9.5.1 Ο αποφοιτήσας μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να λαμβάνει, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή του ως διπλωματούχου, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του ΔΜΣ για διοικητική χρήση, υπό τον όρο ότι έχει εξοφλήσει πλήρως τις οικονομικές του υποχρεώσεις.

9.5.2 Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα τυπώνεται σε περγαμηνή έπειτα από αίτηση του φοιτητή, ο οποίος και καταβάλλει στο ταμείο του ΕΚΠΑ (ΕΛΚΕ) το ποσό που αφορά τη δαπάνη για την αγορά και τα έξοδα εκτύπωσής της.

ΑΡΘΡΟ 10 - ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τα προνόμια και τις διευκολύνσεις που ορίζονται εκάστοτε από τις σχετικές διατάξεις (συμμετοχή σε πανεπιστημιακά όργανα, φοιτητική ταυτότητα, φοιτητικό εισιτήριο, περίθαλψη, σίτιση, υποτροφίες).

10.2 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να συμμετέχουν σε ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος.

10.3 Για τη λειτουργία του ΠΜΣ θα χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος: αίθουσες διδασκαλίας, τη βιβλιοθήκη του Τμήματος, φωτοτυπικά μηχανήματα κ.λπ. Συγκεκριμένα, το Εργαστήριο Τεχνών και Πολιτιστικής Διαχείρισης, καθώς και το Εργαστήριο Οπτικοακουστικών Μέσων, θα προσφέρουν τις απαραίτητες υποδομές για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ.

10.4 Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή του παρόντος Π.Μ.Σ., το κόστος λειτουργίας του, τους οικείους πόρους και τη διαχείρισή τους, εφαρμόζονται τα σχετικώς προβλεπόμενα στην οικεία εγκριτική Απόφαση, καθώς και τον παρόντα Κανονισμό.

ΑΡΘΡΟ 11 - ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

11.1 Το διδακτικό προσωπικό του ΠΜΣ προέρχεται τουλάχιστον κατά 60% από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ομότιμους ή Αφυπηρετήσαντες Καθηγητές του Τμήματος ΕΜΜΕ μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος (και μη διδάκτορες σε περίπτωση που έχουν επαγγελματική πείρα ή/και το ερευνητικό έργο εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας σε γνωστικό αντικείμενο συναφές του ΠΜΣ, για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής) και υπηρετούν στο Τμήμα, καθώς και λοιποί κάτοχοι διδακτορικού ή ειδικοί ερευνητές ή υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Όλοι οι διδάσκοντες του ΠΜΣ δύνανται να αναλάβουν επίβλεψη διπλωματικών εργασιών. Όλοι οι ανωτέρω διδάσκοντες επιλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος, ύστερα από σχετική εισήγηση της Σ.Ε.

11.2 Ως διδακτικό προσωπικό του ΠΜΣ μπορούν επίσης να ορισθούν μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλων Α.Ε.Ι. ή κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ερευνητές αναγνωρισμένων ινστιτούτων ή ερευνητικών κέντρων από την Ελλάδα ή το εξωτερικό. Η επιλογή τους διενεργείται βάσει των ίδιων αντικειμενικών κατά τα ανωτέρω κριτηρίων, ενώ απαιτείται και στην προκειμένη περίπτωση η λήψη σχετικής απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε.

ΑΡΘΡΟ 12 - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

12.1 Όπου στον παρόντα Κανονισμό αναφέρεται το ακαδημαϊκό έτος ή ακαδημαϊκό εξάμηνο ή η λήξη αυτών, νοείται η διάρκεια και η λήξη, αντιστοίχως, της εκπαιδευτικής δραστηριότητας εντός του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους ή ακαδημαϊκού εξαμήνου, όπως καθορίζεται εκάστοτε με τις οικείες αποφάσεις της Συγκλήτου και του Τμήματος, και πάντως όχι οι περίοδοι διακοπών.

12.2 Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος καθορίζονται με αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος. Θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

12.3 Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού λειτουργίας του ΠΜΣ μπορούν να τροποποιούνται, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση από τη Σύγκλητο και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12.4 Οι ήδη εγγεγραμμένοι φοιτητές ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον Κανονισμό που ίσχυε κατά το έτος εισαγωγής τους στο Πρόγραμμα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος